

BENDRADARBIAUDAMI MOKOMĖS KITAIP

JOLANTA KARSAKAITĖ, direktoriaus pavaduotoja ugdymui

Elektrėnų sav. Vievio gimnazija

2022-11-29

Mokymasis veikiant, bendradarbiaujant, taikant įgytas žinias praktikoje yra, ko gero, geriausias mokinių ugdymo būdas, motyvuojantis ir skatinantis tobulėti, suteikiantis naujų žinių, įspūdžių. Šiame pranešime aptarsiu tik dalį integruotų pamokų, dalį projektų ir renginių su partneriais, pamokas.

Apie tai, kaip sekasi bendradarbiauti, išgirsite ir mūsų mokytojų pristatymuose. Bendradarbiaujame įvairiai: su kitomis įstaigomis, metodinėse grupėse, bendradarbiauja vieno dalyko ar kelių dalykų mokytojai, mokytojai ir pagalbos specialistai, bibliotekos, valgyklos darbuotojai, tėveliai.

VEIKLOS MIESTO BIBLIOTEKOJE

Kūrėjų minėjimai.

Skaitymo maratonai.

„Metų“ knygos rinkimai

Šiaurės šalių literatūros savaitė.

Susitikimai su rašytojais, poetais.

Mokytojų ir mokinių darbų parodos.

Knygnešių diena. Knygnešystė. Jurgis Milančius.

SU KULTŪROS CENTRU

Valstybinių švenčių minėjimai.

Kalėdiniai renginiai, rudens šventės mieste.

„Vievis – mažoji Lietuvos kultūros sostinė 2022“.

Statėme „Traviatą“, kūrėme dekoracijas „Eglei žalčių karalienei“.

SKAITYMO POPIETĖ „LAZDYN, LAZDYNĖLI...”,

Popietėje pasirinktus
rašytojos kūrinius skaitė
gimnazijos mokiniai,
lietuvių kalbos mokytoja
Dalia.

Taip pat dalyvavo mokytojos
Irena ir Rita su mokiniais.

Lazdynų Pelėdai – 155

ŠIAURĖS ŠALIŲ LITERATŪROS SAVAITĖ

SUSITIKIMAS SU VAIKŲ IR JAUNIMO RAŠYTOJA- ILIUSTRATORE NERINGA VAITKUTE

Dalyvauja 6a klasė su auklėtoja Asta.

Neringa Vaitkutė rašo maginės fantastikos ir realistines pasakų knygas. Rašytojos kūryba išsiskiria gyvybingumu, lengvai plaukiančiais sakiniais ir gebėjimu žodingą kalbą ir meistriškai piešiamus gamtos vaizdus suderinti su greitu, įtraukiančiu siužetu, o turinį papildo autorės iliustracijos.

Atsidėkodami už susitikimą, mokiniai skaitė savo kurtus eilėraščius apie Vievį iš pačių projekto metu sukurtos knygelės „Mano Vievis“

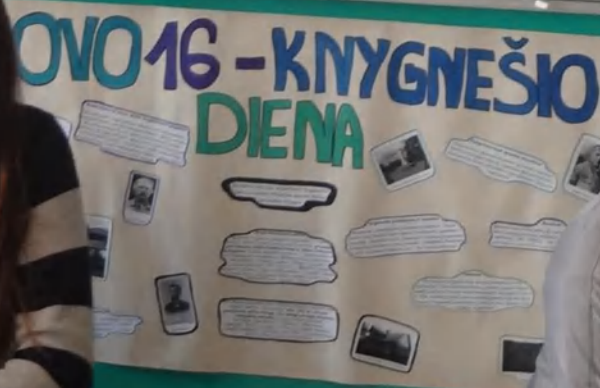
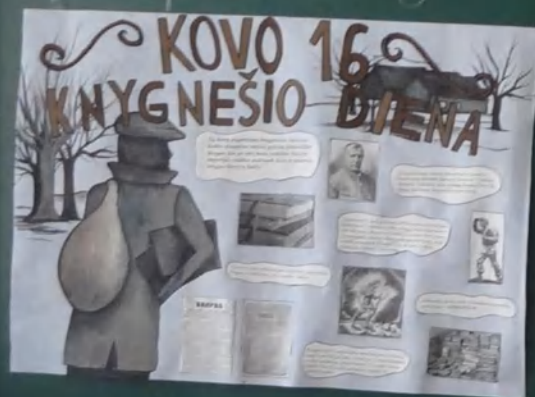
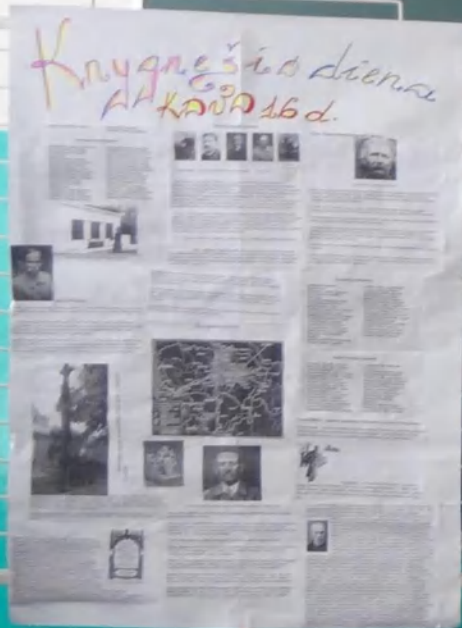

KNYGNEŠIŲ DIENA. PRIE JURGIO MILANČIAUS KAPO.

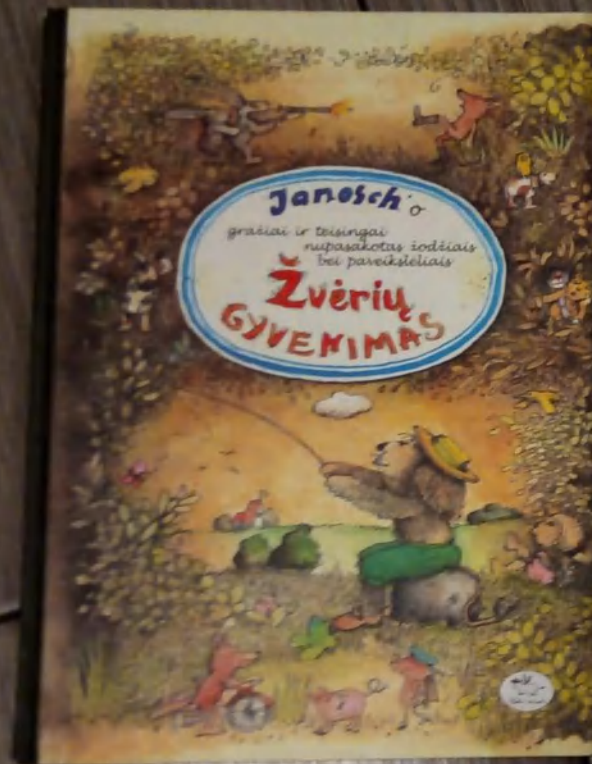
Projektiniai darbai, skirti Knygnešio
dienai, pristatymas

PROJEKTAS „KNYGOS VIRŠELIAI PRABYLA“

Šio kūrybinio projekto dalyvių užduotis buvo panaudojant bent dviejų turimų knygų pavadinimus, užrašytus ant knygų viršelių, sudėti logišką mintį ar posakį bei gautą rezultatą užfiksuoti nuotraukoje ir ją pasidalinti. Šiam kūrybiniam projektui 5A, 6A, 7A ir IA klasės mokinius, dvyliktokę Ievą paskatino lietuvių kalbos mokytoja Asta.

Žvėrių gyvenimas, vilkas ir
ožiukai

Augustė 5a

VYTAUTAS RAČICKAS

MAMINUKAS

Juzė Dickaitė-Lapėnienė

Prakeiktasis ežeras

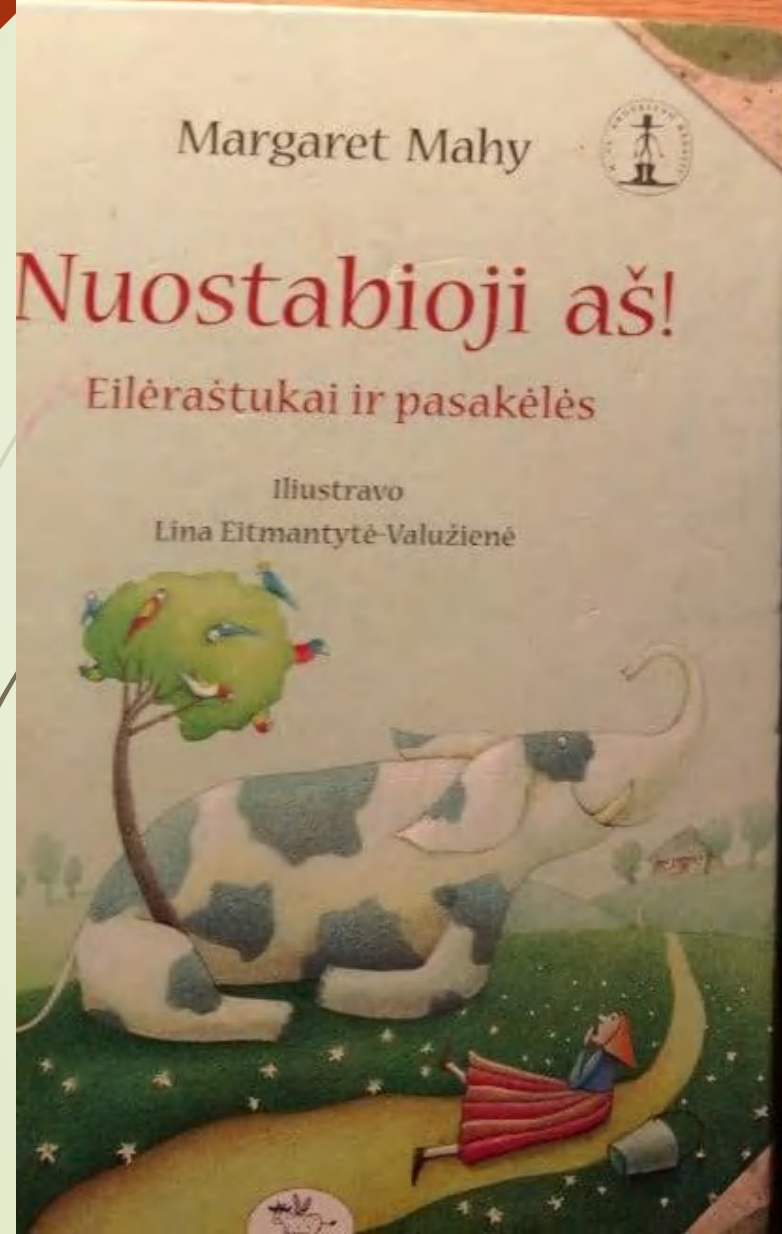

Naminuko prakeiktas ežeras

Loretos Klimantavičiūtės 5a

Emilija Veršilaitė
5A

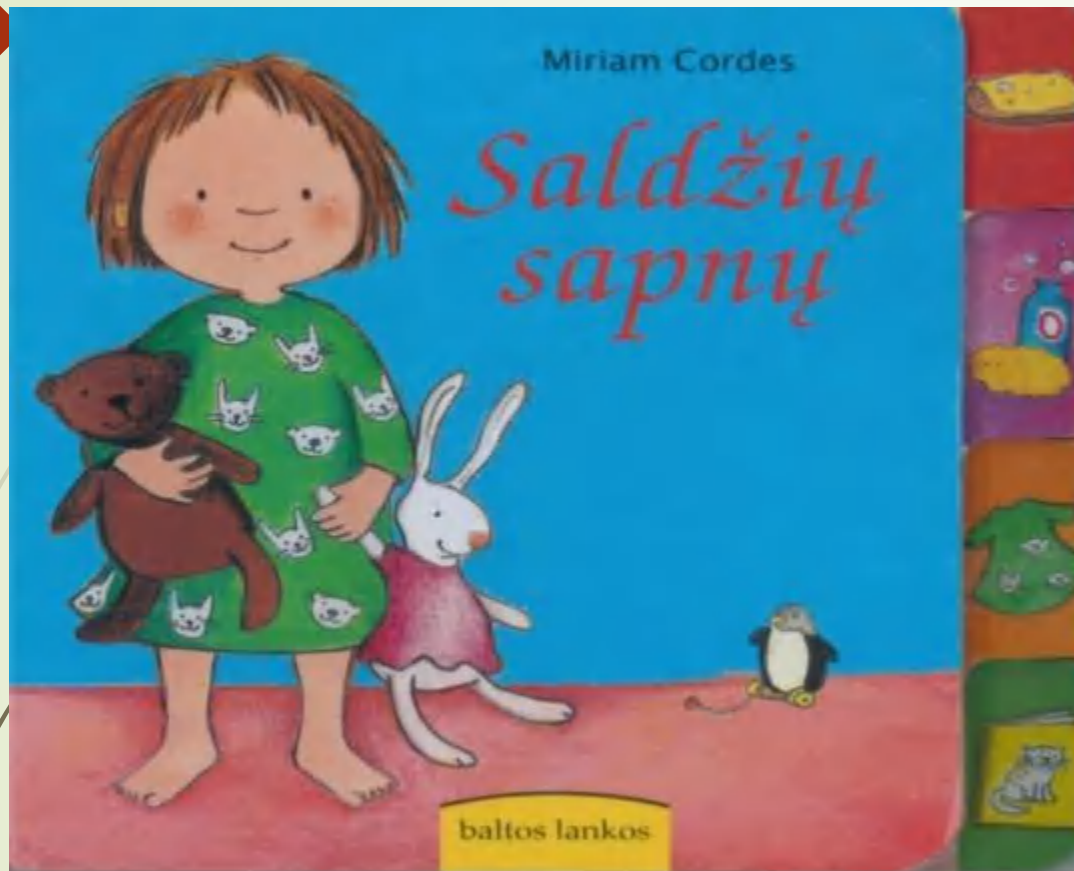
"Nuostabioji aš ledo šalis"

Evita Vaitkevičiūtė, 5a klasė

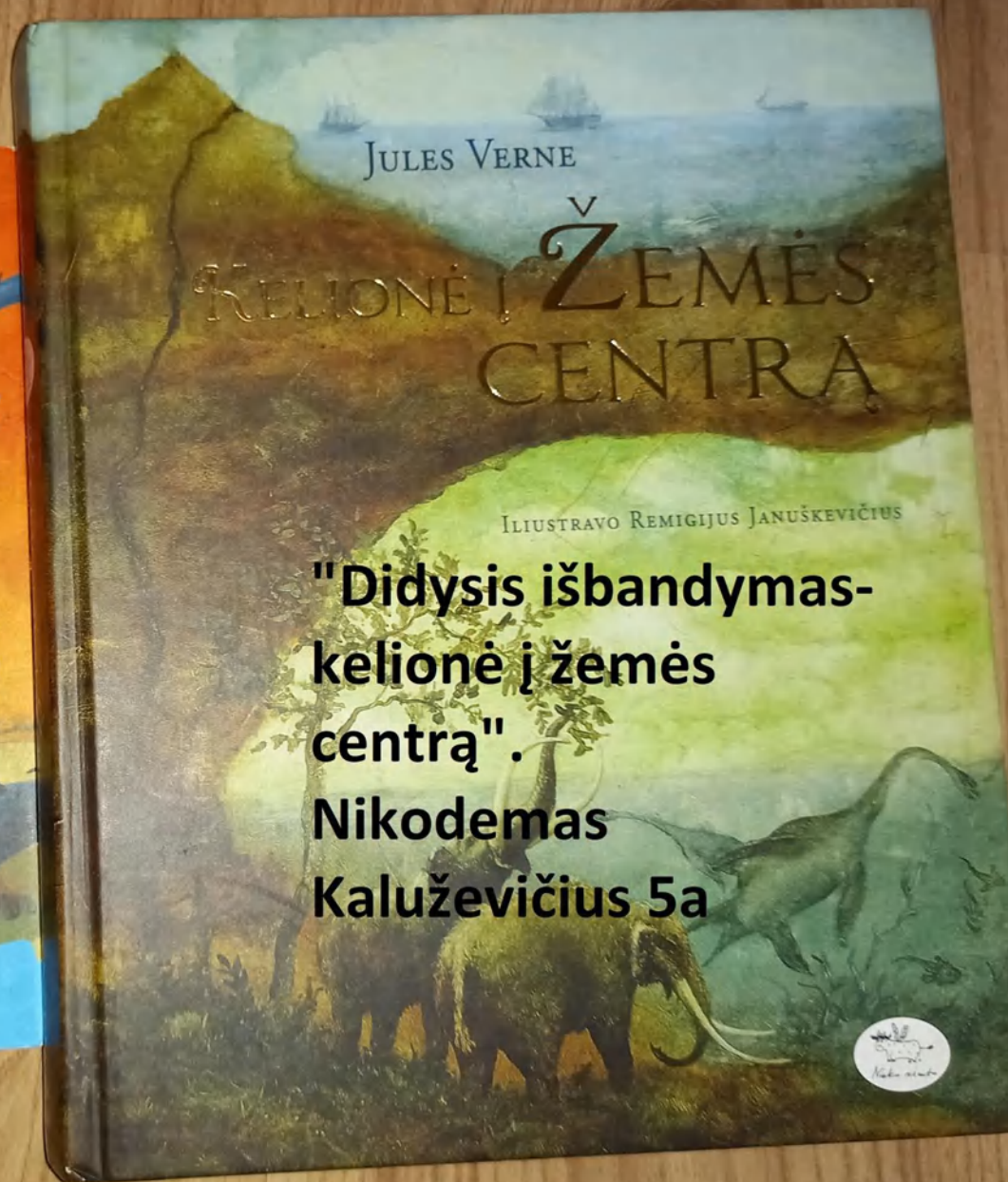

Kai pažvelgsi į viršų prieš aušrą

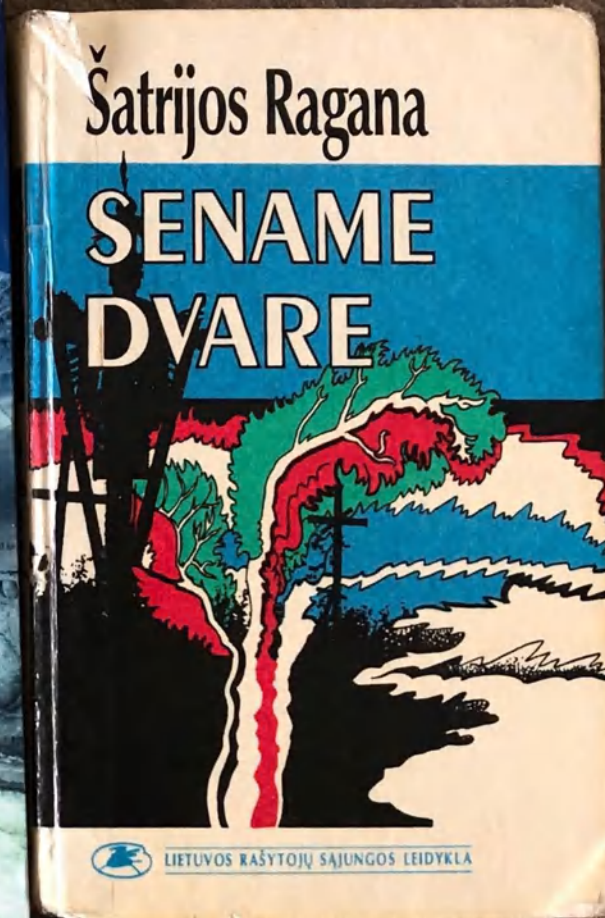
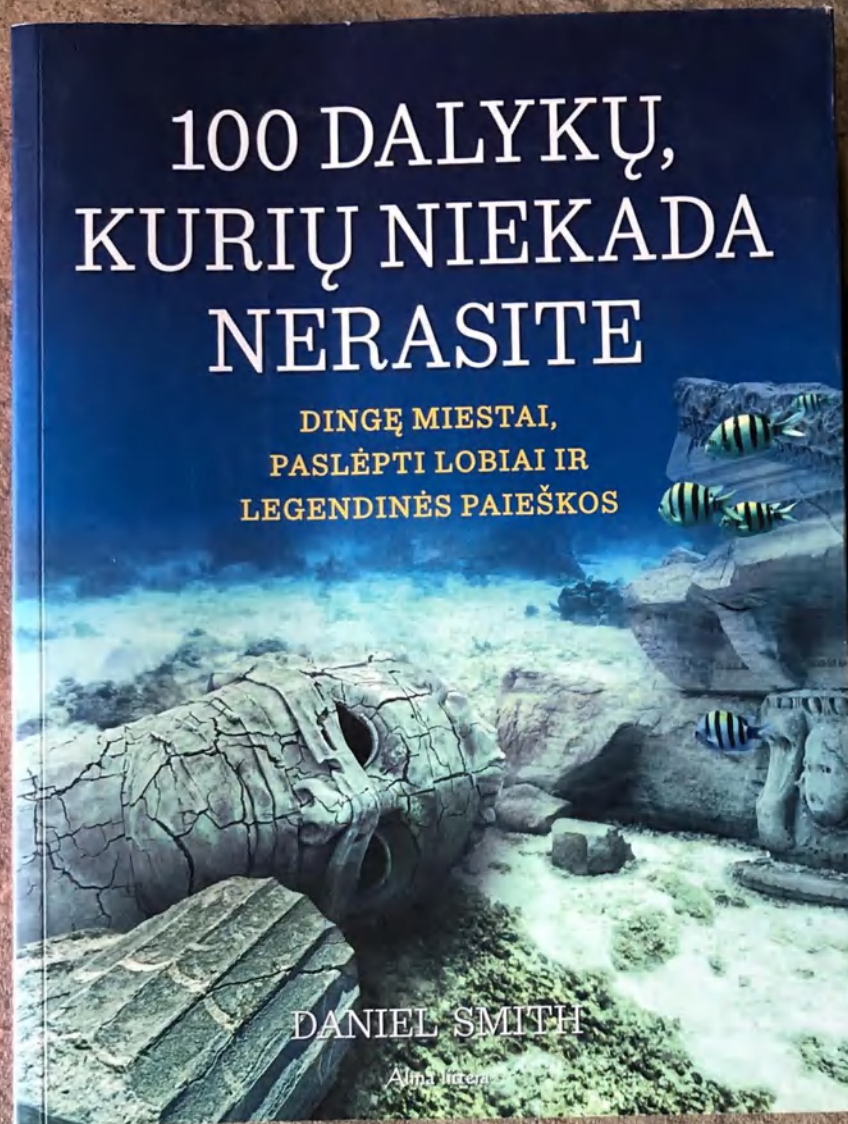

Titas Kriaučiūnas
Saldžių sapnų terapija

leva

**100 dalykų, kurių niekada nerasite
sename dvare**

Vytautas Račickas
**VISAI
NETYČIA**

Gustė, 1A kl.

Mokėdamas kalbą
toliau nukeliausi

"Visai netyčia,
mokėdamas
kalbą toliau
nukeliausi"

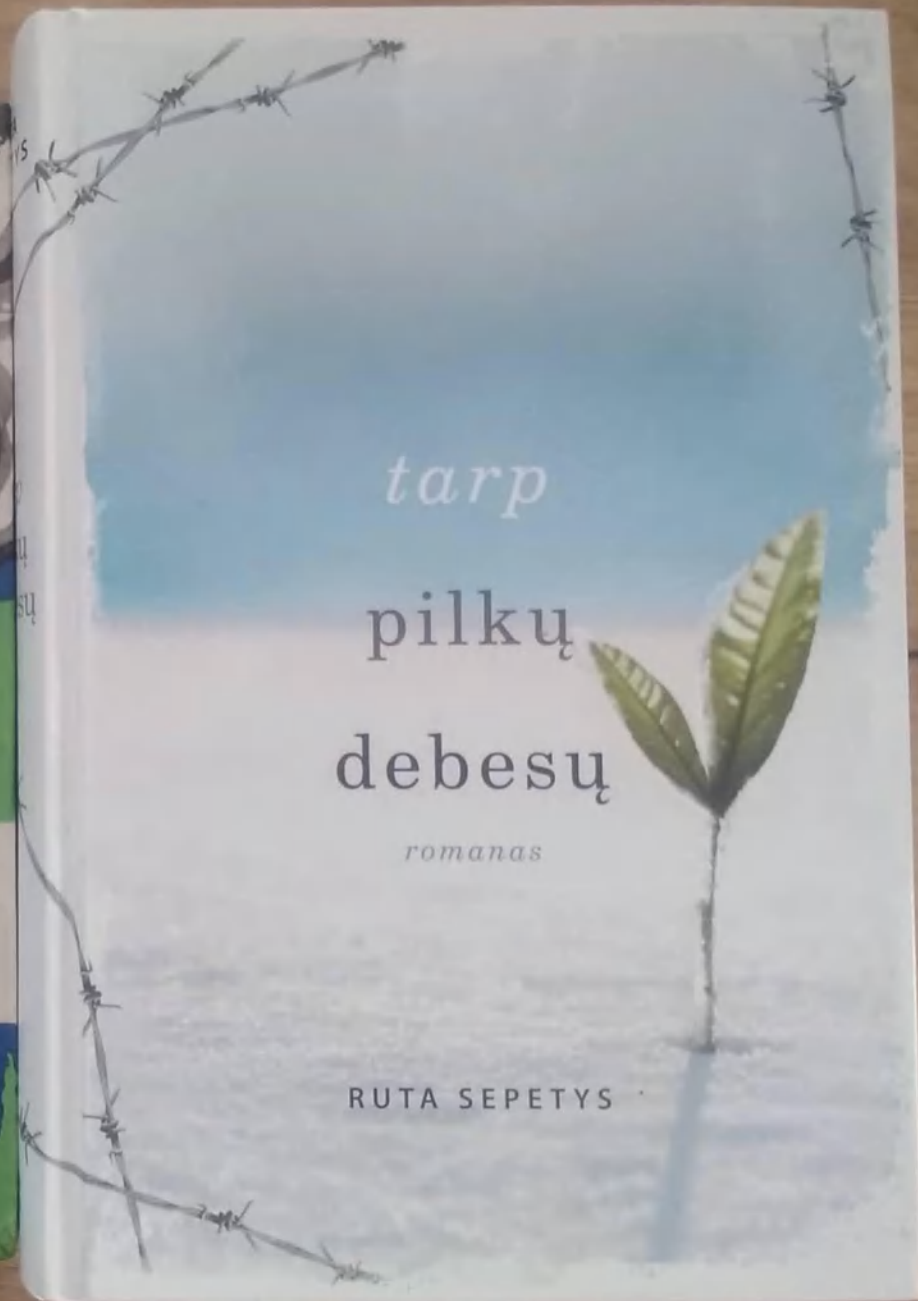
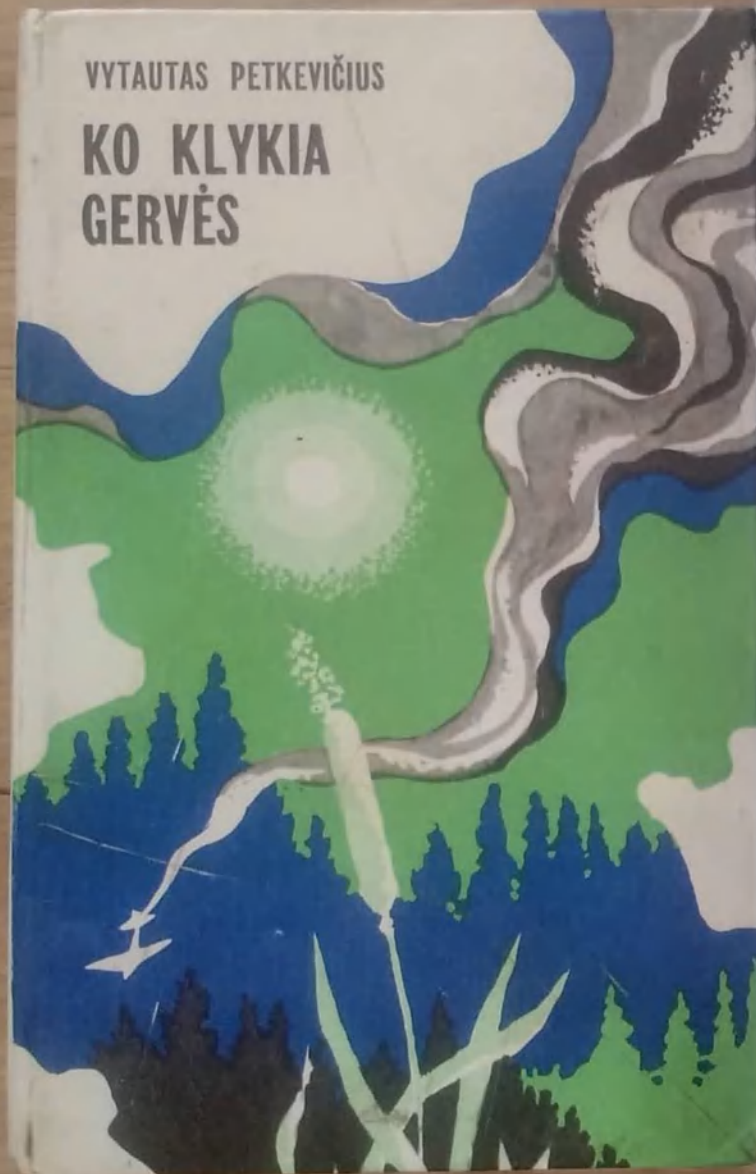

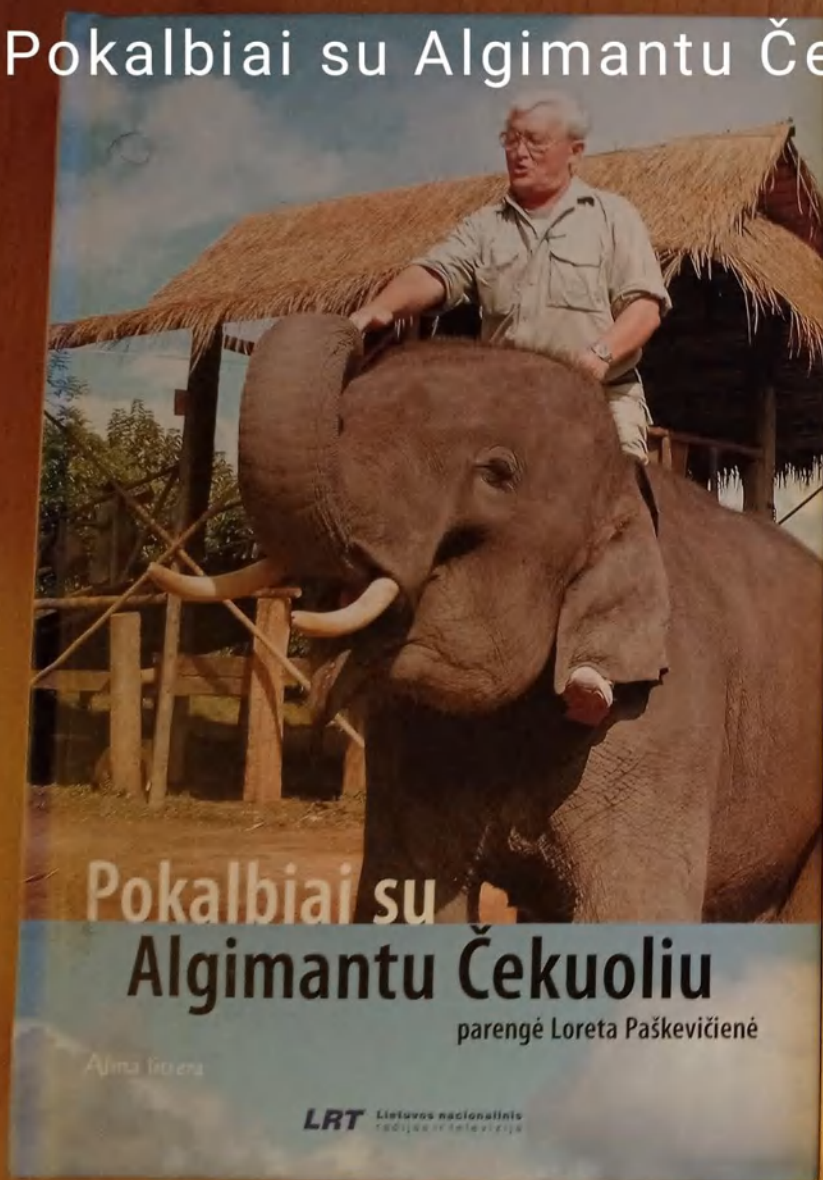
Pasiklydusi per pūgā smalsi katytē Una.

Ernesta
Vievio gimnazija 6a

Igno Kuktos 1a

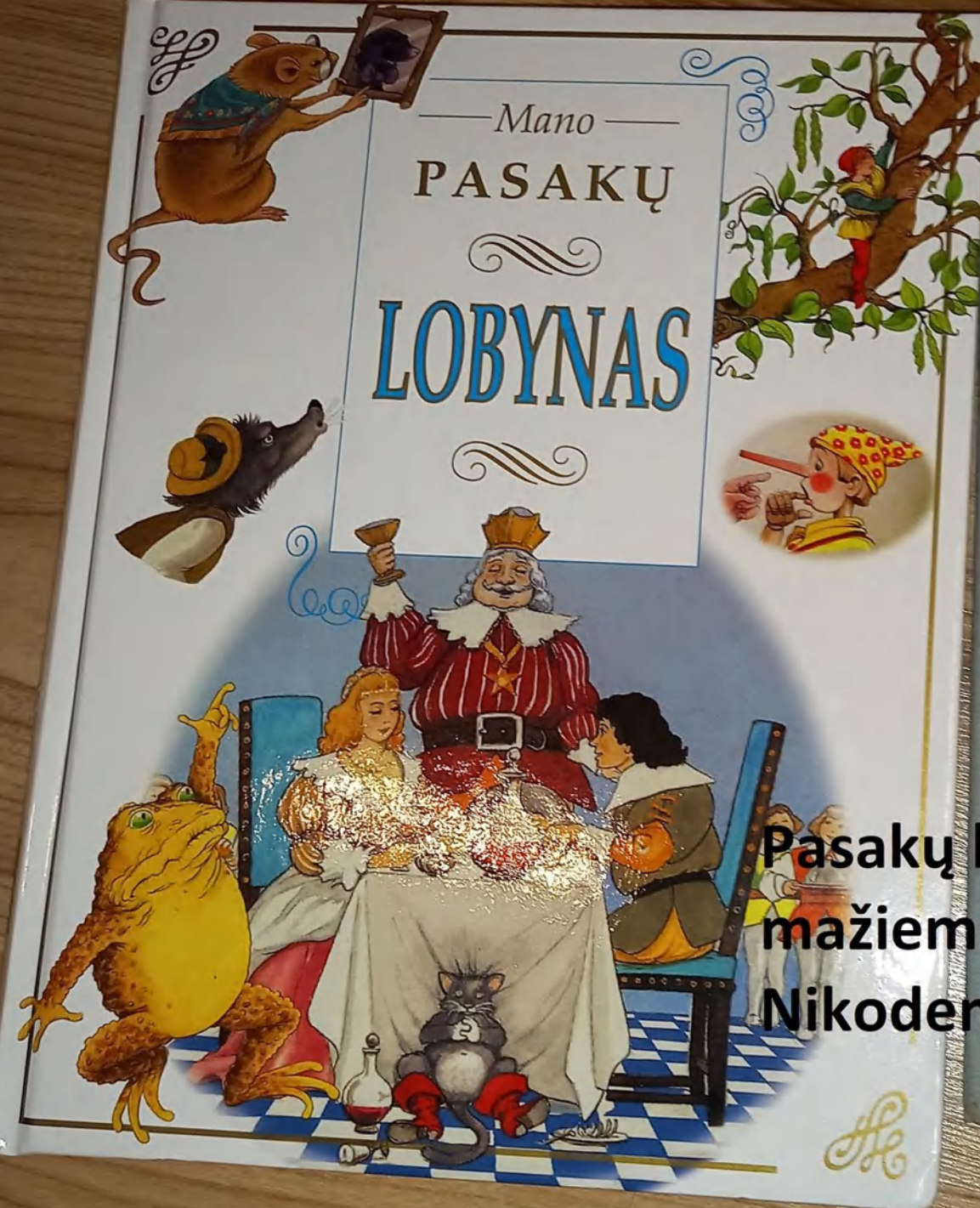

Pokalbiai su Algimantu Čekuoliu: aplink žemę per 80 dienų

Mato Brazausko

Pasakų lobynas - dovana
mažiems ir dideliems.
Nikodemas Kaluževičius 5a

ILIustruota Didžioji Klasika

KALĖDŲ GIESMĖ

Čarlzas Dikensas

Kalėdų giesmė 20 000 mylių po vandeniu

Benas Markevičius 5a

ILIustruota Didžioji Klasika

20 000 MYLIŲ PO VANDENIŲ

Žiulis Vernas

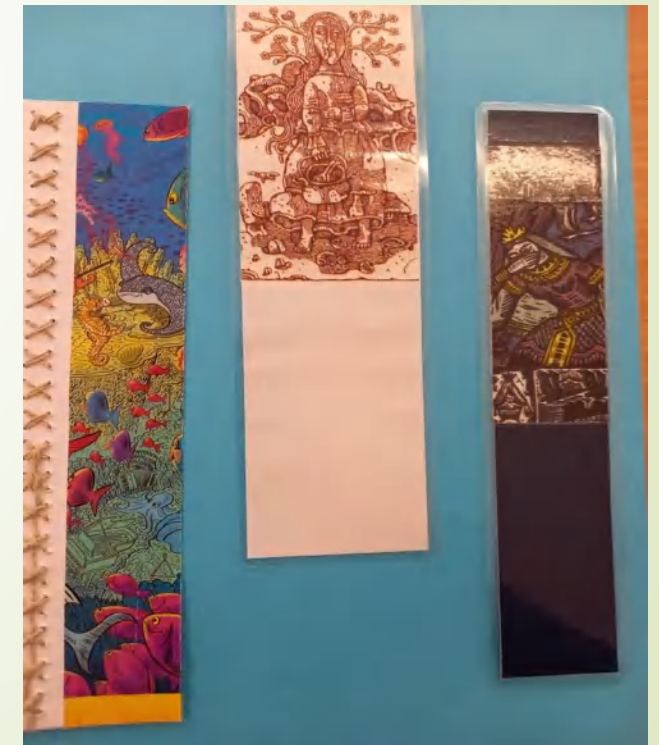

Į GIMNAZIJOS BIBLIOTEKĄ IR SKAITYKLĄ – NE TIK KNYGOS AR VADOVĖLIO...

Čia pamokas su bibliotekininkėmis Vega ir Lina veda ne tik lietuvių kalbos mokytojos, bet ir įvairias viktorinas, renginius Europos kalbų dienai, integruotas pamokas organizuoja rusų kalbos mokytoja Irina ir lituanistė Antanina, rusų kalbos mokytoja Lina su dailės mokytoja Violeta, angų kalbos mokytojos Elina, Elzbieta, Renata, Vilija, fizikos mokytoja Onutė bei kitų dalykų mokytojos.

**BIBLIOTEKOJE PUOSELĖJAMI PAPROČIAI IR GIMSTA
NUOSTABŲS KŪRINIAI (TECHNOLOGIJŲ MOKYTOJOS
DANGUOLĖ, VAIDA GAMINA KNYGŲ SKIRTUKUS,
DOVANŲ ĮPAKAVIMUS, MARGINA MARGUČIUS, RIŠA
VERBAS IR PINA KALĖDŲ VAINIKUS).**

SKAITYMO MARATONAS - IEVOS SIMONAITYTĖS KŪRYBA

Skaitymo maratonas vyko Vievio gimnazijos skaitykloje, kurioje skaityklos bibliotekininkė Lina paruošė **Ievos Simonaitytės** knygų parodą. Lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Asta 7A klasės mokiniams parodė dokumentinį filmą „Ėvė. Mažosios Lietuvos rašytoja“. Mokinės Viltė Cibulskaitė ir Skaistė Cibulskaitė skaidrėmis pristatė Ievos Simonaitytės biografiją, kūrybą. Vėliau septintokai susirungė skaitymo maratone. Skaitydami tą patį tekstą mokiniai varžėsi, o mokytoja Asta teisėjavo.

BIBLIOTEKININKĖ VEGA IR LIETUVIŲ KALBOS MOKYTOJA RITA ATVERIA SKAITYMO SLĖPINIUS

„Knyga, knyga, dar kartą knyga. Niekas taip neišjudina ir neugdo vaiko fantazijos kaip knyga.“(Astrida Lindgren). Mokiniai susidomėję klausėsi mokytojos Ritos pasakojimo apie **A. Lindgren** gyvenimą ir kūrybą. Kadangi rašytoja nuolat pabrėždavo knygų skaitymo reikšmę, mokiniams buvo smalsu sužinoti, ar iš tiesų skaitymo galia tokia didelė. Todėl bibliotekininkė Vega pateikė pagrindinius mokslininkų argumentus, kodėl verta skaityti knygas, sužinojo, kas yra biblioterapija ir palinkėjo: „Visa savo esybe pasinerkite į skaitymo malonumą. Ir svajokite, fantazuokite, tobulėkite, būkite sveiki ir judėkite tik pirmyn! Norite gerai jaustis ir būti sveiki? Daugiau skaitykite!“ Refleksijai – mokinių mintys apie skaitymą, knygas ant dailių skrajučių.

Astrid Lindgren

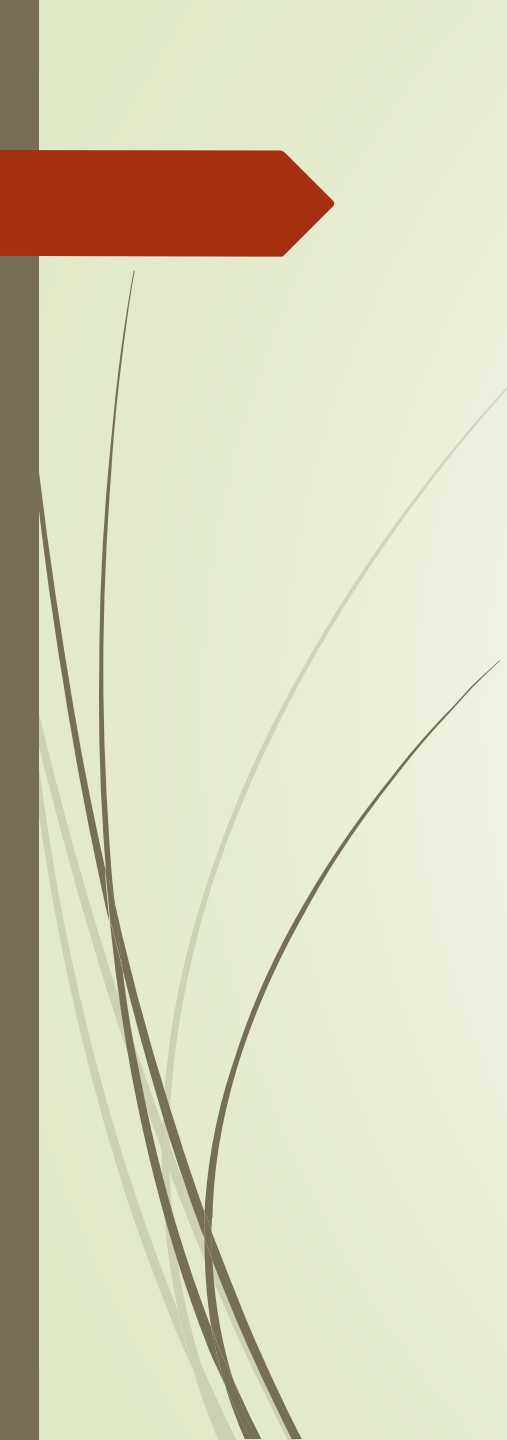
Lota

iš
Pramuštgalvių
gatvės

- Šis siūnėjau, kad*
- knyga nuramina nuo streso.*
 - knyga kaip vaistas*

SU MOKYTOJA ANTANINA IR BIBLIOTEKININKE VEGA SKAITYKLOJE ŠVENČIAME GANDRINES...

KOVO 25-DI –
GANDRINĖS

Pamoką mokytoja pradėjo **žemaitiška** tarme sudainuodama lietuvių liaudies dainą. **7D klasės** mokiniai pasakojo apie senovės lietuvių linksmąsias ir išradingąsias gandrų sutiktuves. Bibliotekininkė Vega supažindino su bibliotekoje turimomis knygomis ir kitais spaudiniais apie paukščius, ypatingą dėmesį skirdama gandrui. Šis gražus paukštis kartais dar vadinamas **starku, gužu, garniu, busilu, bacionu, didučiu**. Lietuviai visuomet gandrą laikė laimę nešančiu paukščiu. Buvo tikima, kad jis gali surinkti žmonių ligas ir, nunešęs į gilius raistus, jas ten pražudyti. Šią dieną buvo draudžiama iš miškų ir laukų nešti šakas į namus, nes vasarą apniktų gyvatės ir žalčiai. Žmonės netaisydavo tvorų, nekaldavo žemėn nė kuolo, neskolindavo niekam nieko iš namų, nes galėtų susirgti gyvuliai. Buvo labai svarbu, kokį gandrą pamatysi. Jei skrendantį, tuomet viskas bus gerai, visus metus spėsi nudirbti darbus, jei pamatysi tupintį, tuomet viskas labai vangiai klostysis. Mokiniui skrendantis gandras – ženklas, jog sėkmingai „perskris“ į kitą klasę, o jei stovintis – toje pačioje klasėje teks pasilikti antrus metus... Gandrinių rytą buvo paprotys kepti bandeles ir jomis pasidalinti su kaimynais, kad būtų derlingi metai.

MINIME TARPTAUTINĮ MOKYKLŲ BIBLIOTEKŲ MĖNESĮ - PAMOKA „KNYGA - TYLUS IR PATIKIMAS DRAUGAS"

Bibliotekininkė Lina bei lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Asta su savo mokiniais vedė pamoką, kurios tikslas - skatinti mokinius kuo daugiau skaityti. Per pamoką 6A klasės mokiniai pristatė perskaitytas knygas bei pateiktis apie rašytojus, kūrusius ar kuriančius vaikus. Šeštokai ne tik klausėsi pristatymų, bet dalijosi savo ar internete rastomis mintimis apie knygą. „**Knyga, mokinys, skaitymas** – tarytum kelias, kuris vingiuoja greta, nuolat susipina ir nepaleidžia vienas kito. Ir tas kelias – mokinio asmenybės tobulėjimo kelias – **svajonių kelias, sutalpintas knygų lentynose**“, - tokiais žodžiais bibliotekininkė apibendrino renginį

Apie Džona Rolingą

- Džona Roling yra britų rašytoja, žinoma kaip J.K. Rowling. Gimė 1965 m. lapo 31 d.
- Pirmą kartą ji pradėjo rašyti apie burtų pasaulį, kai buvo mokytoja. Ji pradėjo rašyti 1990 m. vasarą, kai buvo mokytoja. Ji pradėjo rašyti 1990 m. vasarą, kai buvo mokytoja. Ji pradėjo rašyti 1990 m. vasarą, kai buvo mokytoja.
- Pirmą kartą ji pradėjo rašyti apie burtų pasaulį, kai buvo mokytoja. Ji pradėjo rašyti 1990 m. vasarą, kai buvo mokytoja. Ji pradėjo rašyti 1990 m. vasarą, kai buvo mokytoja.

PASITIKIME VASARĄ SAUGIAI!

Birželio mėnesį gimnazijos bibliotekoje vyksta informaciniai - pažintiniai renginiai „Vasaros džiaugsmas ir pavojai“ (organizatorės bibliotekininkės Vega ir Lina su socialine pedagoge Aistė, fizikos pamokos su fizikos mokytoja Onute).

Fizikos pamokoje diskutuota apie artėjančias vasaros atostogas, jos pagundas, linksmybes.

Daugeliui patinka laisvalaikį leisti gamtoje – miškuose, pajūryje ar prie kitų vandens telkinių. Kalbėta, kaip saugotis erkių, kraujasiurbių vabzdžių įkandimų, žaibo ar margos gyvatės kirčio, kaip elgtis maudantis, kad nuoširdaus džiaugsmo neužtemdytų liūdesio ir skausmo kartėlis. Fizikos mokytoja Onutė mokė, kokių atsargumo priemonių reikėtų imtis į elektros tinklą jungiant įvairius prietaisus, ką daryti, įvykus nelaimei dėl elektros įrenginių, instaliacijos gedimų, kaip reikėtų elgtis, jei po audros pastebimi nutraukti elektros laidai ar nuo elektros iškrovos nukentėję žmonės. Bibliotekininkė Lina mokiniams įteikė popierines gėles, kurių žiedlapiuose jie turėjo įrašyti pamokos metu aptartus galimus vasaros pavojus. Šios, pačių sukurtos **saugaus elgesio atmintinės**, primins, kaip tinkamai elgtis, iškilus grėsmei.

RADIJO IMTUVŲ PARODA IR FIZIKOS PAMOKA APIE RADIJO VEIKIMO PRINCIPĄ

Mokytoja Onutė pasakojo apie XIX. pabaigoje vykusius eksperimentus su elektromagnetinėmis bangomis, apie 1893 m. Sent Luise, Misūryje, Nikolo Teslos pademonstruotą radijo ryšio veikimo principą ir pirmąją radijo transliaciją, apie Italų išradėjo G. Markonio sukurtą ir užpatentuotą radijo ryšio sistemą 1896 m., apie pirmąją tranzistorinį radijo imtuvą, kurį 1960 m. sukonstravo „Sony“ korporacija, apie Lietuvos radijo programos transliacijos 1926 m. iš Kauno radijo stoties. Bibliotekos vedėja Vega pakvietė pažiūrėti trumpo, tačiau įdomaus filmuko apie Zarasų rajone, Salako seniūnijoje, esantį Tiltiškių vandens malūną ir jame įsikūrusį radijo muziejų bei susipažinti su intriguojančiu malūno savininku ir radijo imtuvų muziejaus įkūrėju Daliumi Bučenka bei būtinai aplankyti šį muziejų.

Metai keičia metus, naujos technologijos išstumia senąsias, tačiau tai, kas sukurta, visuomet išliks kaip stiprus pamatas ateities kartoms.

Mokytoja Onutė ir bibliotekos vedėja Vega suorganizavo fotografijos ir archyvinių eksponatų parodą. Galima alėjo buvo susipažinti su branduolinės avarijos įvykių eiga, avarijos padarinių likvidavimu ir skaudžiomis pasekmėmis, kurios juntamos iki šiol. Dėmesio sulaukė 7b kl. mokinio R. Acus į parodą atneštas prietaisas DP-5V, skirtas gama spinduliuotės lygiui ir įvairių objektų radioaktyviajam užterštumui matuoti. Parodoje taip pat buvo eksponuojamas aparatas DP-22Vm, skirtas matuoti žmogaus gama spinduliuotės dozę (individualių dozimetų komplektas), bei kelios įvairių modelių dujokaukės. Apie šiuos eksponatus pristatė V. Selskienė. Parodos ekspozicija skatino lankytojus susimąstyti, kokie pavojai slypi už taikaus atomo, jei staiga įvyksta branduolinė avarija.

Fizikos pamokoje mokytoja Onutė aiškino apie radiaciją ir žalingą jos poveikį visiems gyviesiems organizmams. IIA klasės mokinė M. Čirvinskaitė demonstruodama skaidres, pasakojo apie Ignalinos atominę elektrinę, kurioje mokiniai su fizikos ir chemijos mokytojais lankėsi. Bibliotekos vedėja Vega pateikė vaizdinę medžiagą apie didžiausius pasaulyje įvykusius branduolinius sprogimus, taip pat paruošė ir kiekvienam mokiniui įteikė po informacinį lankstinuką „Radiacinis pavojus“.

Šiandien stovime ant branduolinio karo slenksčio, todėl turėtume išmanyti, kaip elgtis įvykus branduolinei avarijai. Saugokime save ir vieni kitus, gyvenkime ramiai ir taikiai, tačiau bet kurią akimirką būkime pasirengę įvairiems ekstremaliems gyvenimo atvejams.

PROJEK TINĖS VEIKLOS BIRŽELIO MĖNESĮ

1. METODINĖJE TARYBOJE TEIKĖME SIŪLYMUS, KURIE BUVO APSVARSTYTI METODINĖSE GRUPĖSE.
2. APTARĖME IR PARENGĖME LENTELE, KAIP UŽFIKSUOTI VISĄ PROJEKTO EIGĄ (PROJEKTO LAPĄ).
3. KIEKVIENAI KLASEI PASKYRĖME MOKYTOJUS (KLASĖS AUKLĖTOJĄ IR VIENĄ AR DU DIRBANČIUS TOJE KLASĖJE).
4. PIRMIAUSIA KOLEGOS KARTU SU MOKINIAIS TURĖJO APTARTI PROJEKTO TEMA, ETAPUS, KAIP DIRBS, KOKIOJE VIRTUALIOJE ERDVĖJE, KAIP PRISTATYS, KAIP BUS VERTINAMA.
5. KLASĖ GALĖJO RENGTI VIENĄ AR KELIS PROJEKTUS (BET TAS PAT MOKINYS - TIK VIENĄ PROJEKTĄ).
6. PASKUTINĘ SAVAITE (NUO 06-15) SKIRTA PRISTATYMAMS, ATSISKAITYMUI.
7. PROJEKTUS IKI 06-19 SIŪSTI RITAI BIMBIRIENEI, KURI SUMAKETUOS, APRAŠYS IR ĮDĖS Į GIMNAZIJOS TINKLALAPĮ.
8. PASIBAIGUS VEIKLOMS DŽIAUGĖMĖSI – PARENGTI 25 PROJEKTINIAI DARBAI: plakatai, pristatymai, filmukai, piešiniai, nuotraukos.

Projektas _____
Mokiniai _____
Mokytojai _____

Etapas	Susitikimo data	Trumpas aprašas	Mokinio (-ių) vaidmuo	Mokytojo vaidmuo	Įsipareigojimai
1. Pasirengimas			Užduoti klausimus. Įsipareigoti dirbti išvien, jei darbas grupėje. Siekti sutarimo.	Supažindinti su kontekstu. Paašškinti metodą. Raginti mokinius užduoti klausimus.	<i>Mokytojo:</i> valdyti procesą. <i>Mokinių:</i> aktyviai dalyvauti.
2. Planavimas		.	Kolektyviai planuoti, jei darbas grupėje. Aktyviai prisidėti. Padėti kitiems mokiniams.	Padėti.	<i>Mokytojo:</i> patikrinti planus. <i>Mokinių:</i> bendradarbiauti.
3. Vykdymas			Siekti rezultato. Rasti informacijos. Interpretuoti.	Palaikyti tyrimą. Stebėti pažangą ir bendravimą, padėti, kai būtina.	<i>Mokytojo:</i> sudaryti galimybes naudotis informacija. <i>Mokinių:</i> įvertinti duomenų patikimumą.
4. Apibendrinimas			Dalyvauti apibendrinant rezultatus ir priimant sprendimus, rengiant pristatymą. Užtikrinti, kad dalyvautų.	Skatinti ir padėti. Supažindinti su gero pristatymo kriterijais.	<i>Mokytojo:</i> paašškinti pristatymo paskirtį. <i>Mokinių:</i> priimti problemos sprendimą ir parengti pristatymą.
5. Pristatymas			Pristatyti savo darbą. Padėti kitiems įsitraukti.	Stebėti ir suteikti grįžtamąją informaciją.	<i>Mokytojo:</i> parengti vietą. <i>Mokinių:</i> projekto rezultatus pristatyti taip, kad ir kiti mokiniai įgytų naujų žinių.
6. Įvertinimas			Įvertinti savo veiklą ir rezultatus. Suteikti grįžtamąją informaciją visiems kitiems.	Vadovauti procesui. Padėti mokiniams suprasti, ką jie patys išmoko.	<i>Mokytojo:</i> padaryti galutines išvadas. <i>Mokinių:</i> būti patiems sau atviriems.

VERTINIMO KRITERIJAI:

Projektas: „**SVAIGINANTI KALNŲ DIDYBĖ**“

Mokiniai: 7B KLASĖ

Mokytojai: RITA BIMBIRIENĖ IR TEREZA ARTAMONOVA

Etapas	Susitikimo data	Trumpas aprašas	Mokinio (-ių) vaidmuo	Mokytojo vaidmuo	Įsipareigojimai
1. Pasirengimas	06-01	Projekto tikslo ir uždavinių formulavimas, veiklų numatymas. SIKIAI: Padėti mokiniams suvokti žmogaus ir gamtos didybę ir grožį. Mokyti praktiškai naudotis žiniomis, prėsti žinias ir akiratį. Mokyti integruojant įvairius mokomuosius dalykus. UŽDAVINIAI: Parengti projektą ir jį pristatyti. UGDOMOS STRATEGIJOS: Kaip išsakyti savo nuomonę, ją pagrįsti argumentais? Kaip apibūdinti asmenybę? Kaip viešai pristatyti asmenybę? Kaip argumentuojant kurti rišlų tekstą? Kaip ieškoti informacijos internete ir ją pristatyti? Kaip parengti pristatymą? Kaip kurti ir pristatyti kūrybinius darbus?	Užduoti klausimus. Įsipareigoti dirbti išvien, jei darbas grupėje. Siekti sutarimo.	Supažindinti su kontekstu. Paašškinti metodą. Raginti mokinius užduoti klausimus.	<i>Mokytojo:</i> valdyti procesą. <i>Mokinių:</i> aktyviai dalyvauti.
2. Planavimas	06-01	Veiklų planavimas Mokiniai pagal veiklas suskirstyti į keturias grupes: Geografai Žurnalistai Kelautojai Iliustratoriai Aptariamos veiklos, tarpinis veiklų aptarimo numatymas.	Kolektyviai planuoti, jei darbas grupėje. Aktyviai prisidėti. Padėti kitiems mokiniams.	Padėti.	<i>Mokytojo:</i> patikrinti planus. <i>Mokinių:</i> bendradarbiauti.

3. Vykdymas	06-04 06- 08 06-11	Mokiniai vykdo veiklą, konsultuojasi, redaguoja darbus. GEOGRAFAI: Parengti skaidres (10-13 skaidrių) apie aukščiausias pasaulio viršukalnes (numatykite viršūnių pasirinkimo kriterijų). Grupėje susitarkite, apie kurią viršukalnę kiekvienas ieškosite informacijos ir kursite skaidres. Pateiktis kurkite pagal visus reikalavimus, kuriuos išmokote per informacinių technologijų pamokas. Nepamirškite, kad pateikta medžiaga turi būti ne tik informatyvi, bet ir įdomi, todėl vikipedijoje pateiktos medžiagos neužtenka. Darbas turi turėti pavadinimą, išryškinantį pagrindinę jūsų darbo idėją (pvz., „Everestas- Himalajų karalius“). Nepamirškite, kad žodinė medžiaga labiau veikia, jei šalia yra vaizdų (gal net filmuotos medžiagos). ILIUSTRATORIAI: Grupėje pasidalinkite pateiktus grožinės literatūros tekstus apie kalnus. Pasidomėkite grožiniame kūrinyje aprašomų kalnų geografiją (kur tie kalnai yra, kas jiems būdinga ir t.t.) Nupieškite pasirinkto teksto iliustraciją (galima iliustruoti ir vieną posmelį ar net sakinį). Darbas atliekamas piešimo lape (kaip ir dailei). TURISTAI/KELIAUTOJAI: Prisiminkite savo ir šeimos kelionę į kalnus (kalnų valstybę). Parašykite rašinį. Derinkite pasakojimą, aprašymą ir samprotavimą. Iliustruokite jį kelionės nuotraukomis. Prisiminkite, kaip praeitais metais atlikote kūrybinį darbą „Mano vaikystės nuotraukos“ (išsirinkote nuotraukas ir aprašėte, kas jose, ką prisiminėte...). Panašiai atlikite ir šį darbą. ŽURNALISTAI: Pasidomėkite Lietuvos alpinistais, parašykite straipsnių apie ryškiausias alpinizmo asmenybes. Išsakykite savo nuomonę, kodėl žmonės kopja į kalnus.	Siekti rezultato. Rasti informacijos. Interpretuoti.	Palaikyti tyrimą. Stebėti pažangą ir bendravimą, padėti, kai būtina.	<i>Mokytojo:</i> sudaryti galimybes naudotis informacija. <i>Mokinių:</i> įvertinti duomenų patikimumą.
-------------	--------------------------	---	---	---	--

VERTINIMO KRITERIJAI(VEIKLOS REZULTATAS IR PRISTATYMAS):

1. Mokinio darbo idėja (originalumas, tikslas)-3
2. Mokinio darbo struktūra-3
3. Informacijos tikslingumas, teisingumas-3
4. Iliustracinės medžiagos tikslingumas, turiningumas ir tinkamumas-3
5. Estetinis vaizdas-3
6. Asmeninis požiūris-2
7. Kalbos taisyklingumas-3

Birželis
2020

Projektas „Svaiginanti kalnų didybė“

7 B KLASĖ

67

„Geografai”

Bliujus Dovydas, Junevičius Justas, Juodis Gvidas, Kodis Rafal, Novelskis Simas, Puzinovas Lukas, Ramaneckas Rokas, Turevičius Matas

ADD A FOOTER

Aukščiausios pasaulio viršukalnės

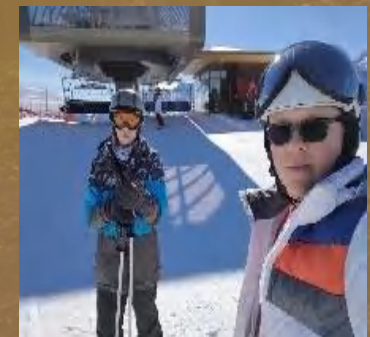
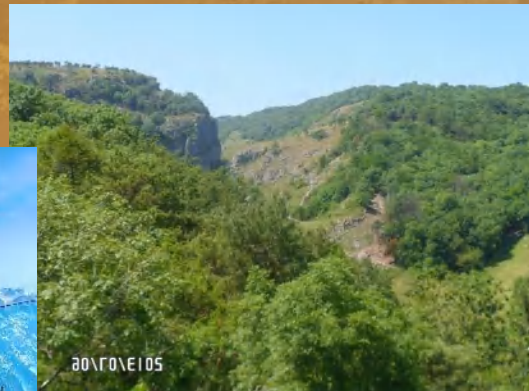
Everestas, Makinlis, Vinsonas, Kilimandžaras,
Kosciuškos, Akonkagvos, Elbrusas, Monblanas.

„Keliautojai”

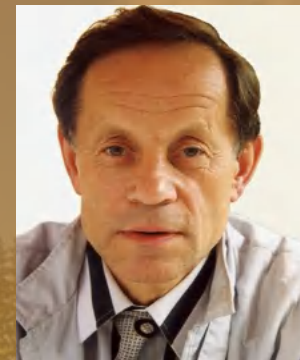

Matulevič Danielius, Bedulskytė Ineta, Vaitkevičiūtė Ieva, Nanartavičiūtė Viktorija, Kazulėnas Gustas, Patup

„Žurnalistai”

- Poviliūnaitė Miglė,
- Pažeraitė Austėja,
- Ščerbavičiūtė Milda,
- Šimkutė Gabija

Jankūnaitė Melita, Silickytė Karina, Jukna Nedas, Veličkaite Ineta,
Denisenko Aivaras, Kamilė Satkevičiūtė, Sindaravičius Egidijus

Integruotas lietuvių – anglų – rusų kalbų projektas „Nuo žodžio iki knygos”

Mokytojos Žaneta, Nina, Irina ir 7 klasės mokiniai. Kalbos mokiniai pradeda mokytis nuo žodžių tarimo ir rašymo. Norėdami įtvirtinti išmoktus **rusų** kalbos žodžius, mokiniai paruošė teminius plakatus, juos iliustravo. **Anglų** kalbos žodžių rašymą mokiniai tobulino kurdami teminius plakatus ir pristatydami perskaitytų knygų pateiktis angliškai. **Lietuvių** kalbos nosinių raidžių rašybai įtvirtinti buvo kuriami originalūs iliustruoti taisyklių plakatai. Vaizdingai pateiktos taisyklės padės mokiniams išvengti dažnų rašybos klaidų.

Pirmojo spausdinto lietuviško žodžio garbei mokiniai pristatė pateiktis apie pirmąją lietuvišką knygą - M. Mažvydo „Katekizmą“. Raštingumą gerina ir nuolat skaitomos knygos, todėl vaikai pasidalino savo mėgstamiausių perskaitytų knygų išmintimi - sukūrė originalias pateiktis. Šio projekto tikslas – **mokytis taisyklingai rašyti** įvairiomis kalbomis ir skatinti mokinius atrasti stebuklingą knygų pasaulį.

Healthy eating

A HEALTHY DIET MAY CONTAIN FRUITS, VEGETABLES, AND WHOLE GRAINS, AND INCLUDES LITTLE TO NO PROCESSED FOOD AND SWEETENED BEVERAGES.

THE REQUIREMENTS FOR A HEALTHY DIET CAN BE MET FROM A VARIETY OF PLANT-BASED AND ANIMAL-BASED FOODS. A NON ANIMAL SOURCE OF VITAMIN B12 IS NEEDED FOR THOSE FOLLOWING A VEGAN DIET.

Sleep

THE TYPICAL TEENAGE BRAIN WANTS TO GO TO BED LATE AND THE FOLLOWING MORNING, WHICH IS USUALLY HARD TO MANAGE. YOU MAY BE ABLE TO ADJUST YOUR BODY CLOCK BUT IT TAKES TIME. TOP SLEEP TIPS FOR TEENAGERS:
(CHOOSE A RELAXING BEDTIME ROUTINE, AVOID SCREENS SUCH AS TV OR SMART PHONES, AVOID STIMULANTS IN THE EVENING, KEEP YOUR BEDROOM DARK AT NIGHT.

Hygiene

EVERY DAY, YOU COME INTO CONTACT WITH MILLIONS OF OUTSIDE GERMS AND VIRUSES. PERSONAL HYGIENE PRACTICES CAN HELP YOU AND THE PEOPLE AROUND YOU PREVENT ILLNESSES. GOOD PERSONAL HYGIENE INCLUDES: WASHING THE BODY OFTEN, BRUSHING YOUR TEETH, WASHING HAIR WITH SHAMPOO

WASHING HANDS WITH SOAP, CHANGING INTO CLEAN CLOTHES.

Staying Active

PHYSICAL ACTIVITY GUIDELINES FOR TEENS RECOMMEND THAT THEY GET 1 HOUR OR MORE OF MODERATE TO STRONG PHYSICAL ACTIVITY DAILY. MOST OF THE PHYSICAL ACTIVITY SHOULD BE AEROBIC, WHERE THEY USE LARGE MUSCLES AND CONTINUE FOR A PERIOD OF TIME: RUNNING, SWIMMING AND DANCING

HOME My LAND

Klaipėda

Klaipėda is a port city in Lithuania, where the Baltic Sea meets the Dnieper River. The old town features German-style, 18th century wood-framed buildings. Theater Square, the city's main gathering spot, is home to the Lithuanian Drama Theater. The square 1942 Tankus Anikė Sculpture pays tribute to a local poet. Klaipėda is the third largest city in Lithuania and the capital of Klaipėda County. Klaipėda's population is at 150,818 (2024).

The population has shrunk from the city to its suburbs and the hinterland. The number of inhabitants of Klaipėda city shrank from 207,400 in 1992 to 157,350 in 2024, but the urban zone of Klaipėda expanded well into the suburbs, which sprang around the city and surrounded it from three sides.

The water-side Lithuanian sea Museum includes dolphin shows and maritime exhibits in a 19th-century fort.

Lithuanian port city Klaipėda by the Baltic sea

Vilnius

Vilnius, Lithuania's capital, is known for its baroque architecture, seen especially in its medieval Old Town. But the buildings lining this district's partially cobbled streets reflect diverse styles and eras, from the neoclassical red Vilnius Cathedral to Gothic St. Anne's Church. Vilnius is the largest city, with a population of 580,000 as of 2020. Vilnius is in southeastern Lithuania and is the second largest city in the Baltic states. It is the seat of Lithuania's national government and the Vilnius District Municipality.

Vilnius known places

The first wooden fortifications were built by Gediminas, Grand Duke of Lithuania. The first brick castle was completed in 1409 by Grand Duke Vytautas. Gediminas Tower is an important state and historic symbol of the city of Vilnius and of Lithuania itself. The flag of Lithuania was re-created after the tower on October 11, 1992 during the independence movement.

The Vilnius TV tower is 326.5m (1071ft) high. It is the tallest structure in Lithuania and is occupied by the SCL Lithuanian Radio and Television Centre (Lithuanian: ABS Lietuvos radijo ir televizijos centras).

Anykščiai

Anykščiai is a town in Lithuania, 20 miles (32 kilometers) west of Vilnius. The Roman Catholic Church of St. Matthew in Anykščiai is the tallest church in Lithuania, with a spire measuring 73 meters (239 feet) in height. Anykščiai has a resort status in Lithuania and is a popular destination of a domestic tourist. You can do what in Anykščiai such as visit the town's walking path, go to the botanical park, visit a horse museum, visit a park, go to the lake, etc.

What Is A Homeland?

A homeland is the concept of the place where a cultural, national, or racial identity has formed. The definition can also mean the country of nationality, the place in which someone grew up or lived for a long enough period that shaped his or her cultural identity, the place in which one's ancestors live for generations, or the place that one regards it as home, which used as a proper noun, the Homeland, as well as its equivalents in other languages, often have ethnic nationalist connotations. A homeland also may refer to as a fatherland, a motherland, or a mother-coun, depending on the culture and language of the nation in question.

Puškinas is the second-largest shadow in Lithuania. It is situated some 6 kilometers (4 miles) south of Anykščiai on the left bank of the Šventoji River. It was believed to be the largest stone in Lithuania until the discovery of Puškinas stone in the Skuodas district in 1958.

GALININKO VIENASKAITOS IR KILMININKO
DAUGISKAITOS GALŪNĖSE RAŠOMA
NOSINĖ

Balsės a, e, i, u žodžių galūnėse

Linksniojamųjų žodžių viena skaitos
galininke (ka?) rašomos balsės a, e, i, u.

daugiskaitos kilmininke (ko daug?) – u:

vaika, egle, medi, sūnu, gera, anta,

kita, dirbanti, kuri; vaiku, egli, medžiuu,

geru, kumiuu, dirbančiuu.

Lino Sakavičiaus M^c

Что я ем на завтрак, обед и ужин?

На завтрак я ем:

На обед я ем:

Котлеты с картофелем

На ужин я ем:

leva Jodkaitė 7c

Vievio ežero paukščiai

Gulbės - Vievio ežero karalienės

Kūno ilgis apie 155 cm, masė 7–15 kg. Balta, snapas oranžiškai raudonas su juodu gumbu pamate, tarp snapo ir akių juodas plikos odos plotas. Kojos juodos. Jaunikliai pilki. Plaukdama kaklą išriečia S raidės pavidalu, pašiaušia pečių plunksnas. Balsas duslus, prikimęs. Gyvena negiliuose, vandens augalais apaugusiuose vandenyse. Lizdą krauna salelėse ir nendrių tankumynuose. Deda 5–8 baltus kiaušinius, peri patelė 34–38 dienas. Jaunikliai subręsta 3–4-ais metais. Migruoja, bet vis dažniau žiemoja.

Didžiosios antys-Vievio ežero darbininkės

Kūno ilgis apie 60 cm,
masė 0,8–2 kilogramai.
Patino galva ir kaklas
juodai žali, metalo
blizgesio, kaklo
apačioje – balta
apykaklė, pagurklis ir
krūtinės priekis
kaštoninės spalvos.
Patelė rusva.

Ančių pora

Minta augalais,
bestuburiais, varlėmis.
Dažnos mažesniuose
ežeruose, upėse,
tvenkiniuose, pelkėse,
balose. Rudenį
išskrenda, dalis –
žiemoja. Parskrenda
kovo–balandžio
mėnesiais. Lizdą krauna
pakrančių krūmuose,
nendrynuose, pelkių,
tvenkinių pakraščiuose.
Deda 7–13 žalsvai pilkų
kiaušinių.

Rudagalviai kirai – dažni vandens telkinių gyventojai

Kūno ilgis 37 cm, masė 200–300 g. Maždaug varnos dydžio paukštis. Snapas ir kojos raudonos. Baltas, galva tamsiai ruda, nugara pilka, sparnų galai juodi. Gyvena vidaus vandenyse, pelkėtose vietose. Peri didelėmis kolonijomis, lizdus krauna salose, žolių kupstuose. Labai triukšmingas.

Laukių šeimynėlė

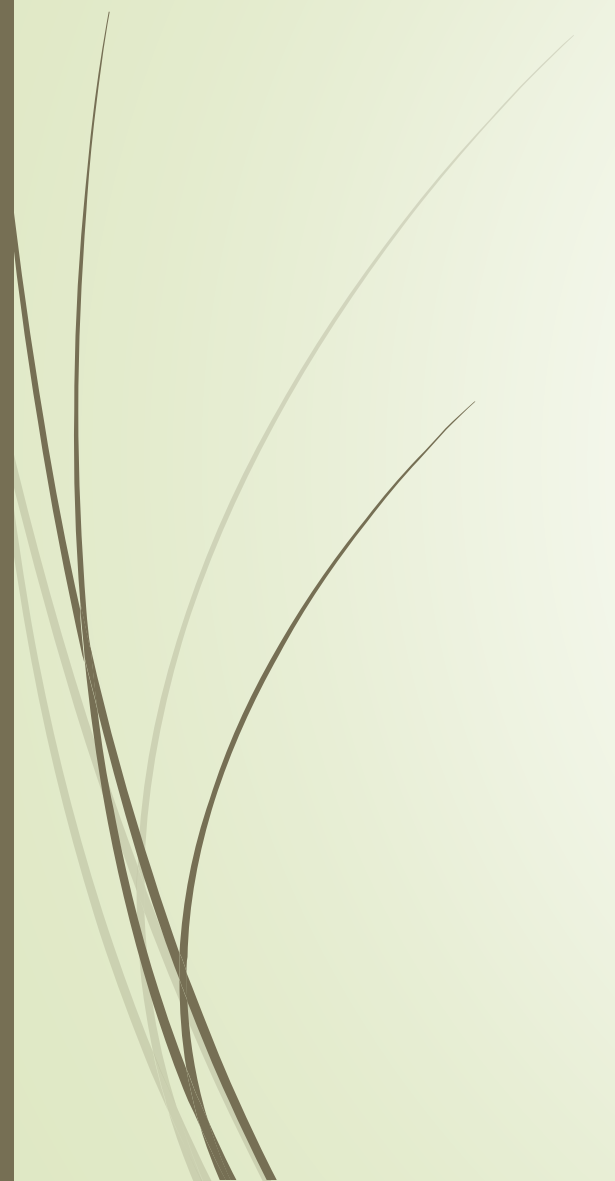
Visas kūnas vienspalvis –
matinės juodos spalvos,
tik pilvas pilko atspalvio.
Ant kaktos balta odos
plokštelė. Snapas
trumpas, baltas. Kojos
melsvos, pirštai su
plaukiojamosiomis
skiautėmis. Gyvena
apaugusiuose sekliuose
vandens telkiniuose.
Lizdą krauna tarp
augalų prie vandens.
Deda 7-9 kiaušinius,
kurie šviesiai pilki ir
išmarginti taškeliais. Peri
21-23 dienas. Išveda
vieną vadą.

PABAIGA

- Smagu pasivaikščioti Vievio ežero pakrantėmis, tykoti sustingus paukščių, klausytis jų balsų. Ir kartu nelengva, reikalauja daug kantrybės, laiko, fizinės ištvermės. Paukščiai gerai girdi, baikštūs ir greitesni nei fotoaparatas ir jo šeimininkas. Kviečiu prisijungti ir išbandyti save !
- Informacijos šaltiniai:
- <https://www.vle.lt/Straipsnis/Lietuvos-pauksciai-117677>
- [https://lt.wikipedia.org/wiki/Vievis_\(e%C5%BEeras\)](https://lt.wikipedia.org/wiki/Vievis_(e%C5%BEeras))
- šeimos nuotraukos

I grupė
Miškas, žmogus ir
įstatymas.

Miško grožis

- Gamta visuomet buvo svarbi žmonėms, nes ji gali padėti kiekvienam. Gamta suteikia stiprybės bei drąsos, kūrinys minimas šilelis padėjo žmonėms išgyventi, tiek dvasiškai tiek fiziškai. Manau, kiekvienas žmogus mėgsta būti gamtoje bei jausti ramumą, tylą. Kūrinyje aprašomas miško grožis išblėses, kadangi miškas nualintas, sunaikintas, tačiau prisiminimai sugrąžina kūrinio žmogų į praeities mišką, kuomet jis buvo sulyginamas su rojumi. Taigi, manau, kad gamta šiame kūrinyje yra aukštinama kryptingai, kadangi ji yra ir graži ir geba padėti žmogui emociškai.

Polsiavetė prie ežero

APLINKOS IR JOS TARŠOS SAMPRATA

- **Aplinka** yra gamtoje funkcionuojanti tarpusavyje susijusių elementų (žemės paviršiaus ir gelmių, oro, vandens, dirvožemio, augalų, gyvūnų, organinių ir neorganinių medžiagų, antropogeninių komponentų) visuma bei juos vienijančios natūraliosios ir antropogeninės sistemos. Šis aplinkos apibrėžimas sako, kad aplinka yra labai sudėtinga gyvosios ir negyvosios gamtos elementų, susietų tiesioginiais ir netiesioginiais ryšiais, visuma. Tačiau čia neatskleidžiama, kaip suprantame ir vertiname aplinką, koks žmogaus vaidmuo aplinkoje, ar žmogus yra aplinkos dalis, ar aplinka yra tai, kas yra aplink žmogų. Egzistuoja keli aplinkos vertinimo principai, kurie kyla, daugelio autorių nuomone, iš skirtingo požiūrio į aplinką

APLINKOS TARŠOS IR TERŠALŲ KLASIFIKACIJA

- Susipažinę su taršos apibrėžimu, mes gal ne visada pilnai suvokiam, kas tai yra, nes jos neįsivaizduojame, ar vertiname tik tada, kai ji yra akivaizdi. Bet iš tikrųjų teršalus galima matyti ir justti. Dideliuose miestuose automobilių, autobusų ir sunkvežimių išmetamosios dujos griaužia akis, mes jaučiame jų kvapą, matome dūmus, mums sunku kvėpuoti. Galima matyti paviršinio vandens taršą: srutos iš gyvulininkystės fermų, naftos dėmės vandens paviršiuje ir t. t. Dažniausiai kylantys klausimai: kodėl atsiranda tarša, kaip ji atsiranda, kas ją sukelia. Tarša atsiranda todėl, kad nei vienas procesas aplinkoje nevyksta iki galo pavyzdžiui, mūsų kūnas negali įsisavinti visą maistą, kurį mes vartojame. Fermentai suskaido maistą į medžiagas, kurios patenka į kraujotakos sistemą. Kraujas išnešioja maisto medžiagas į organus, bet organai nesunaudoja visų maisto medžiagų ir dalis jų pašalinama su šlapimu, kaip atliekos. Skaidulinės medžiagos iš virškinamojo trakto yra pašalinamos kaip kietos atliekos. Mūsų organizmas negali visą potencialią maisto energiją paversti į naudingą mums energiją, dalis energijos taip pat yra atliekos. Joks natūralus ar antropogeninis procesas nėra pilnai efektyvus, kiekvieno proceso metu susidaro atliekos ir energijos nuostoliai. Priklausomai nuo proceso ar technologijos, atliekų kiekis, o kartu ir teršalų kiekis gali būti labai skirtingas. Kad aplinka būtų sveika, turi būti palaikoma ekologinė pusiausvyra biosferoje, jos komponentuose ir ekosistemose, o visuomenės veikla turi būti pagrįsta tausojančio naudojimo principais. Dabartiniu metu aktualiausia problema yra likviduoti arba sumažinti aplinkos taršą.

Taršos klasifikacija pagal teršalų paplitimo mastą

- **Pagal teršalų paplitimo mastą** tarša skirstoma į vietinę (lokaliją), regioninę ir globaliąją (pasaulinę). Aplinkos apsaugos teisiniai dokumentai reglamentuoja atskirai oro, vandens, dirvožemio taršą, tačiau teršalai gali migruoti per visus aplinkos komponentus. Teršalai retai lieka taršos vietoje, jie juda ore, dirvožemyje, gali migruoti su vandeniu, užteršti maistą, patekti į žmogaus organizmą. Paprastai tarša yra didesnė arčiau taršos šaltinio, bet teršalai migruoja ir jų poveikis gali būti pasireikšti ir toli nuo šaltinio.

Vietinė (lokalioji) tarša - tai tarša, kai vienas ar keli teršalai pasklinda apie taršos šaltinį. Nuo vietinės taršos priklauso regioninės ir globaliosios taršos laipsnis. Vietinė tarša priklauso nuo išmetamų teršalų kiekio, atstumo nuo taršos šaltinio, emisijos aukščio, nuo vietos gamtinių sąlygų (reljefo, vėjo greičio, rūkų), regiono infrastruktūros. Vietinė tarša ypač būdinga dideliems miestams. Čia susiformuoja savitas mikroklimatas, todėl virš didmiesčių iki 700 m aukščio nuo žemės paviršiaus susidaro šilumos gaubtas. Šiame šilumos gaubte teršalai kaupiasi ir yra ypač pavojingi žmogui, augmenijai, gyvūnijai, materialiajam turtui.

Regioninei taršai būdinga teršalų sklaida didelėse teritorijose. Regioninės taršos pavyzdžiu gali būti rūgštūs krituliai, susidarantys iš į atmosferą patenkančių sieros ir azoto junginių. Patekę į atmosferą dujiniai sieros ir azoto oksidai išbūna joje nuo kelių valandų iki kelių parų ir nukeliauja per tą laiką dešimtis, šimtus ar net tūkstančius km. Į Lietuvą iš Europos šalių su oro srautu patenka daugiau rūgščių kritulius sukeliančių junginių nei iš Lietuvos į kitas šalis.

Globalioji (visuotinė, pasaulinė) tarša veikia visus planetos gyventojus ir visą aplinką nepriklausomai nuo taršos šaltinio vietos. Dėl globaliosios taršos gali pakisti atmosferos sudėtis ir klimatas. Ji sukelia pasaulinės reikšmės reiškinius. Šiuo metu nėra pakankamai tikslų duomenų galimoms globaliosios taršos pasekmėms nustatyti, tačiau galima vertinti, kad grėsmingiausios pasekmės gali būti dėl anglies dioksido ar ozono sluoksnį ardančių junginių kiekio didėjimo atmosferoje.

Didėjant užterštumui, vietinė ar regioninė tarša gali virsti globaliąja. 1 pavyzdyje pateikiame Baltijos jūros taršos problemas.

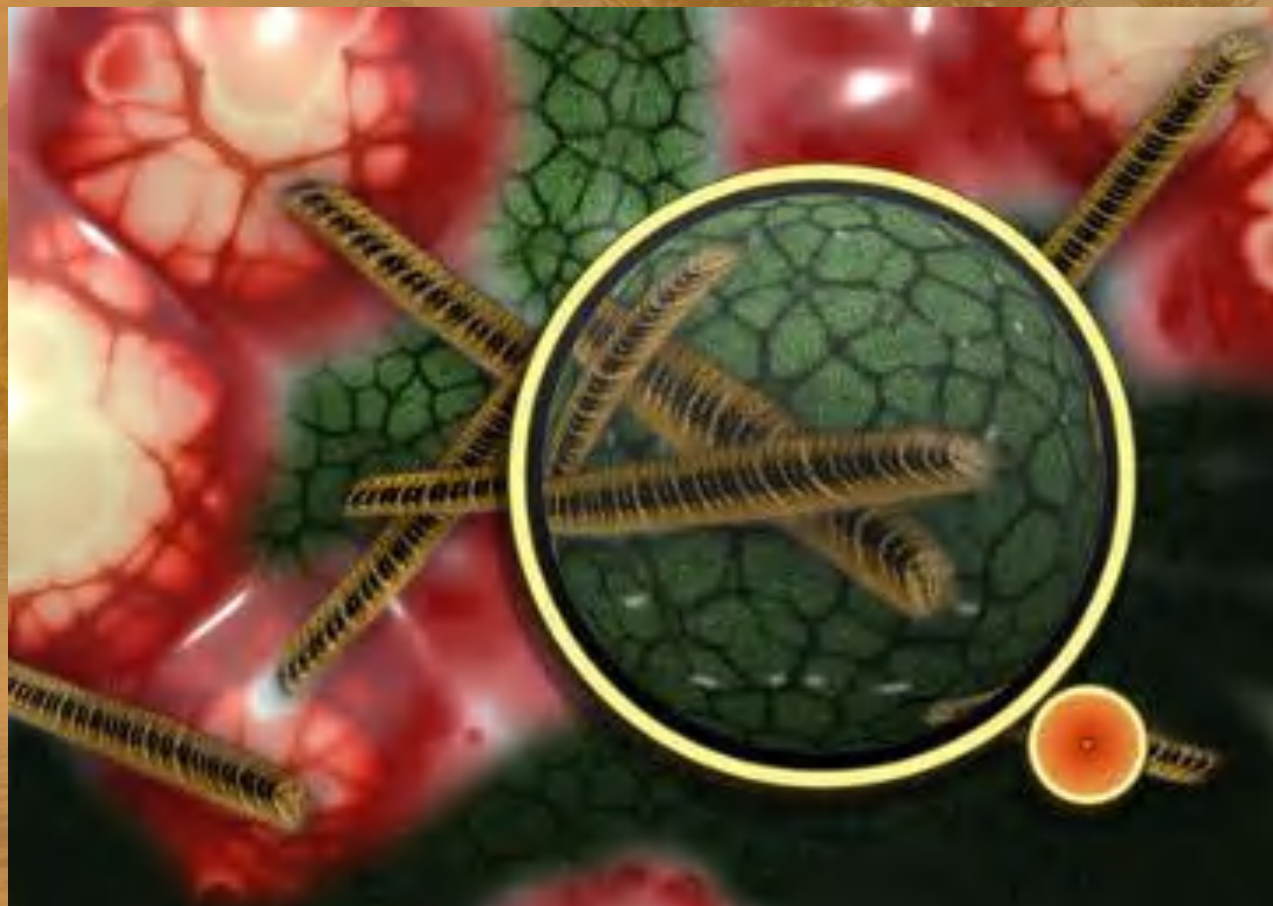
Biologinė tarša

- Biologiniams teršalams gali būti priskiriamos įvairių organizmų dalys (žiedadulkės, sėklos, sporos), išskyros, patys organizmai (dulkių erkutės, erkės, kraujasiurbiai vabzdžiai, įvairūs augalų kenkėjai, graužikai), genetiškai modifikuoti organizmai. Specifinė biologinių teršalų grupė yra mikrobiologiniai teršalai. **Mikrobiologinė tarša** – aplinkos tarša mikroorganizmais, jų apykaitos produktais, baltyminės kilmės medžiagomis, kurios dėl žmogaus veiklos patenka į aplinką ir gali sukelti pavojų žmonių sveikatai. Tai bakterijos, virusai ir kiti mikroorganizmai (pelėsiniai ir kiti grybeliai, pirmuonys, patogeniniai mikroorganizmai, pavyzdžiui, amebiuazės, bruceliozės, grybelinių ligų, Rozenbacho erizipeloido, stabligės ligų sukėlėjai ir kt.). Pagal keliamos infekcijos rizikos laipsnį biologiniai veiksniai skirstomi į keturias rizikos grupes: 1) medžiaga, kuri negali sukelti ligų; 2) medžiaga, kuri gali sukelti ligas ir būti pavojinga; mažai tikėtina, kad ji plis visuomenėje; paprastai yra efektyvių profilaktikos priemonių arba ligos sėkmingai gydomos; 3) medžiaga, kuri gali sukelti sunkias ligas ir būti labai pavojinga; kyla rizika, kad ji gali išplisti visuomenėje; paprastai yra efektyvių profilaktikos priemonių arba ligos sėkmingai gydomos; 4) medžiaga, kuri sukelia sunkias ligas ir yra ypač pavojinga; gali kilti didelė rizika, kad ji išplis visuomenėje; paprastai nėra efektyvių profilaktikos priemonių ir ligos neišgydomos.

Biologinių teršalų aptinkama ore, vandenyje, dirvožemyje, ant augalų, maisto produktuose. Šios rūšies tarša gali pasireikšti tam tikrais momentais, pavyzdžiui, staiga padidėjus graužikų populiacijai, nukenčia žemės ūkio augalų pasėliai; užteršti vandens telkiniai gali tapti pavojingų infekcinių ligų (dizenterija, cholera, hepatitas ir kt.-) židiniiais. Taip pat ji gali būti ir sezoninė, pavyzdžiui, pavasarį, masiškai sužydėjus augalams, padidėja žiedadulkių koncentracija ore, kas alergiškiems žmonėms sukelia alergijos priepuolius. Biologinės taršos mastams įtakos gali turėti ir klimatas, pavyzdžiui, esant lietingam ir šiltam orui susidaro palankios sąlygos veistis kraujasiurbiams vabzdžiams. Ypač aktuali problema – dirvožemio, vandens ir maisto produktų tarša patogeniniais mikroorganizmais. Su geriamu ar maudyklų vandeniu, neplautomis daržovėmis arba per pažeistą odą patekę į žmogaus organizmą negalavimus ir ligas gali sukelti tiek patys mikroorganizmai, tiek jų gaminami toksinai.

Biologiniais teršalais kartais vadinamos ir iš kitų šalių introdukuotos augalų ir gyvūnų rūšys, dėl kurių invazijos nukenčia natūralios vietinės augalų ir gyvūnų bendrijos. Invazinės svetimos rūšys laikomos viena pagrindinių biologinės įvairovės mažėjimo priežasčių ES ir visame pasaulyje. Toliau (2 pav.) aptariama svetimų rūšių introdukavimo akvakultūroje, kuri yra sparčiai augantis sektorius ir kuriame ieškoma naujovių ir naujų rinkų, ekologinės problemos.

Biologině tarša

Cheminė tarša

- **Cheminė tarša** – aplinkos teršimas cheminėmis (sprogstamosiomis, oksiduojančiomis, ypatingai degiomis, labai degiomis, degiomis, labai toksiškomis, toksiškomis, kenksmingomis, ardančiomis (ėsdinančiomis), dirginančiomis, jautrinančiomis (sensibilizuojančiomis), kancerogeninėmis, mutageninėmis) toksiškomis medžiagomis, kurios natūraliai ar dėl žmogaus veiklos patenka į aplinką ir gali sukelti pavojų žmonių sveikatai.

Jei apie piktžolę galima pasakyti, kad tai „ne vietoje augantis augalas“, tai cheminę taršą sukelia „ne vietoje esanti cheminė medžiaga“. Nafta esanti talpykloje nėra teršalas, bet aplinkoje ji sukelia pavojų ir tai

Chemine tarša

Sulos leidimas

- Sulos leidimas, taisyklės ir baudos Sula leidžiama pragręžus skylę medžio kamienne ir į ją ar po ja įkalus lovelį (į skylę dažniausiai kalamas medinis lovelis, o po anga sulenkta iš skardos). Jei sulą leidžiate ne privačioje valdoje, būtina laikytis keleto taisyklių, kitaip galite būti nubausti pinigine bauda (10-30 Eur). Valstybiniuose miškuose leidžiama leisti sulą iš medžių, kurie bus nukirsti per artimiausius 5 metus. Tokiuose medynuose galima leisti sulą iš storesnių nei 20 cm medžių. Jei medžiai bus kertami po metų, galima leisti ir iš plonesnių. Skylės turėtų būti išgręžtos ne aukščiau kaip 1 m nuo žemės, iki 2 cm skersmens ir 3 cm gylio. Atstumai tarp skylių privalo būti didesni nei 10 cm. (Taisyklės pagal Lietuvos Respublikos ATPK 66 str. 4 dalies 6, 47, 48 punktą). Leidžiant sulą privačioje valdoje jokie apribojimai netaikomi. Baigus leisti sulą ertmė užkalama mediniu kaiščiu, geriausiai iš tokio paties medžio. Naudinga užkalta vietą patepti sodo tepalu, kad gręžimo vietoje neįsiveistų kenksmingi grybai ar puviniai. Palikus sulos leidimo skylę neužkalta medis gali nudžiūti arba gręžimo vietoje ims gesti mediena. Sakoma, kad saikingai leidžiant iš to paties medžio sulą galima leisti kas metus be pertraukų. Kai kada iš vieno beržo prileidžiama iki 100 l sulos.

Ugdymo kirtimai

- **ugdymo kirtimai** – esminis šio tipo kirtimų tikslas yra pagerinti medyno kokybę ir produktyvumą.
- Ugdymo kirtimai reikalingi norint suformuoti (sukurti):
 - reikiamą medelyno tankumą;
 - norimą populiaciją- miško sudėtį;
 - reikiamą ekosistemą, aplinką saugotiniems augalams ir gyvūnams;
 - gerinamos rekreacinės miško savybės;
 - didinamas medelyno atsparumas vėjavartoms ir vėjalaužoms.
- Minkštųjų lapuočių (beržų, juodalksnių, drebulių, baltalksnių, liepų) ugdymo kirtimai leidžiami iki pat brandos amžiaus.
- Ugdymo kirtimai negalimi:
 - kietųjų lapuočių (ąžuolų, uosių), likus 20 metų iki brandos;
 - spygliuočių (eglių ir pušų), likus 10 metų iki brandos.
- Norime atkreipti Jūsų dėmesį, kad tik tinkamu metu ir tinkamai atlikus šiuos kirtimus, galima smarkiai pagerinti kiekybinius bei kokybinius medienos rodiklius konkrečioje vietovėje.

Baudos

- Neretai neįmanoma tiksliai įvertinti, kiek teršalų buvo išmesta į aplinką, ir apskaičiuoti, kokia žala aplinkai buvo padaryta. Dėl taršos sklaidos ir absorbavimo, tai dar sunkiau padaryti esant ilgalaikiam aplinkos teršimui. Dėl to iki šiol buvo neįmanoma adekvačiai nubausti ilgalaikės taršos sukėlėjų. Pavyzdžiui, apie į upelį tekančias nuotėkas pareigūnai sužino tik po savaitės. Per kelias valandas problema išsprendžiama, bet pažeidėjas galėjo būti baudžiamas tik už tą teršalo kiekį, kuris buvo išmestas į aplinką per tas kelias valandas, kuomet teršimas buvo užfiksuotas. Tai neatspindėdavo realios aplinkai padarytos žalos. Pavyzdžiui, už 100 kg sulfatų išpylimą į aplinką tekdavo atlyginti 12 Lt žalą. Nauji aplinkai padarytos žalos atlyginimo dydžių apskaičiavimo metodikos pakeitimai numato, kad minimalus žalos aplinkai dydis, kuris padaromas vandens telkiniams, žemės paviršiui ir (ar) gilesniems jos sluoksniams, sukeliamas biologinėmis medžiagomis (pavyzdžiui, nuotėkos) bus ne mažesnis nei 518 Lt (150 eurų). Jei aplinka užteršiama cheminėmis medžiagomis – 691 Lt (200 eurų) Minimalus įkainis už bet kokią oro taršą (pavyzdžiui, deginama plastmasė) – 345 Lt (100 eurų). Naujoji tvarka leis išvengti simbolinių žalos dydžių ir teršėjai turės sumokėti ne mažesnę nei minimalią sumą. Minimalūs žalos atlyginimo dydžiai jau daugiau nei metus galioja atliekų tvarkymo srityje. Už aplinkos teršimą nepavojingomis atliekomis baudžiama mažiausiai 500 litų (145 eurai). Atlyginti už aplinkai daroma žalą pavojingomis atliekomis tenka mažiausiai 1 500 litų (434 eurai).

Integruotą technologijų ir gamtos užduotį „**Mano sveikas sumuštinis**“ atliko 5C klasės mokiniai (mokytojos Vaida, Regina), o dalis 8B klasės mokinių (mokytoja Aušra) gamino ir skaičiavo (projektas „Gaminu ir skaičiuoju“): susiradę receptą, turėjo nuspręsti, kur galima pigiau nusipirkti produktų, pagaminti, apskaičiuoti gaminio vertę ir padaryti išvadas, kaip gamintų kitą kartą.

SKAIČIŲ IR MENO PASAULYJE

Atlikdami projektinį darbą „Skaičių ir meno pasaulyje“ mokiniai rinko ir kūrė įvairius matematinius galvosūkius ir uždavinius. Sukurtus uždavinius meniškai apipavidalino, parengė pristatymą. Tai puiki mokymo priemonė, kuria galės pasinaudoti įvairių kūrybinių konkursų metu.

$$\begin{array}{l} \text{3 pairs of shoes} + \text{3 pairs of shoes} + \text{3 pairs of shoes} = 30 \\ \text{2 boys} + \text{2 boys} + \text{1 pair of shoes} = 20 \\ \text{2 burgers} + \text{2 burgers} + \text{1 boy} = 13 \\ \text{1 shoe} + \text{1 boy} \times \text{1 burger} = ? \end{array}$$

Einen Kuchen schneiden

Du kannst einen Kuchen in Stücke schneiden.
Die farbigen Teile schneidest du von dem
Kuchen ab.

Schreibe die Bruchzahl dieser Kuchenstücke
unter die Abbildungen. / *parvitas parasitica*
dall' *pyrago gabalili* *trypmenis* /

Veikla ne klasėje – tai galimybė tobulinti ugdymo procesą bei plėtoti mokinių bendrąsias ir specialiąsias kompetencijas. Už veiklas, kūrybiškumą, kantrybę, pagalbą, skatinimą tobulėti, idėjų įgyvendinimą dėkojame mokytojams ir mokiniams.

Deima S. 5A